LANDEN VAN EUROPA
Andorra

1 Vlag

2 Ligging op Europese kaart
Het vorstendom Andorra is een klein, ingesloten vorstendom in het zuidwesten van Europa, in de oostelijke Pyreneeën en begrensd door Frankrijk en Spanje. Andorra heeft 120 km aan grenzen: 56 km grenst Andorra aan Frankrijk en 64 km aan Spanje. Het geïsoleerde land is tegenwoordig vooral afhankelijk van toerisme en zijn status als belastingparadijs. Andorra is ook lid van de "Catalaanse landen" en is een van de Europese dwergstaten. Het land is geen lid van de Europese Unie.

3 Oppervlakte
De oppervlakte van Andorra is 468 km² (= 0,0113 x Nederland).

4 Bevolking
Het aantal inwoners van Andorra bedraagt ruim 72.000 (2008), bevolkingsdichtheid is 154 inwoners per vierkante kilometer. Andorrezen vormen een minderheid in hun eigen land; slechts 33% van de inwoners is in het bezit van de Andorrese nationaliteit. De grootste groep buitenlandse ingezetenen zijn de Spanjaarden (43%), die samen met de Portugese (11%) en de Franse (7%) ingezetenen de grootste 'buitenlandse' groepen vertegenwoordigen. De resterende 6% behoren tot verscheidene andere nationaliteiten. Andorra kent een hoge welvaart, de levensverwachting ligt hoger dan 80 jaar en samen met Japan kent Andorra de laagste kindersterfte ter wereld.

5 Hoofdstad en enkele belangrijke steden
Hoofdstad van Andorra is Andorra la Vella (1080 meter hoogte). Andere steden: Les Escaldes-Engordany, Encamp.

6 Geschiedenis: globale perioden, belangrijkste personen
Andorra is de laatste onafhankelijke overlevende van de Spaanse marken, de bufferstaten die werden gesticht door Karel de Grote, die nodig waren om de Islamitische Moren tegen te houden en ze toegang tot christelijk Frankrijk te beletten. De traditie zegt dat Karel de Grote het Andorrese volk een stuk land gaf als ruil voor hun strijd tegen de Moren. Zo rond 800 werd Karels kleinzoon, Karel de Kale, graaf van Urgell, benoemd tot heerser van Andorra. Een afstammeling van de graaf droeg het land later af aan het bisdom van Urgell, geleid door de Bisschop van Urgell.
In 1933 bezette Frankrijk Andorra. Tussen 1936 en 1940 werd een Frans detachement in Andorra gelegerd om Spaanse invloeden buiten te houden. In 1958 sloot Andorra vrede met Duitsland. Vanwege de relatieve isolatie van het land heeft Andorra's bestaan zich buiten de hoofdstroom van de Europese geschiedenis afgespeeld, met weinig banden met andere landen. Tegenwoordig echter hebben de bloeiende toeristenindustrie, in samenhang met de ontwikkelingen op het gebied van vervoer en communicatie, het land uit zijn isolement gehaald en werd het politieke stelsel in 1993 grondig gemoderniseerd. Tegenwoordig is Andorra op politiek gebied sterk verbonden met de Europese Unie zonder er lid van te zijn.

7 Staatsvorm
Andorra (co-prinsdom) heeft een parlementaire democratie.

Tot voor kort kende Andorra's politieke stelsel geen duidelijke scheiding van de uitvoerende, wetgevende en rechtsprekende macht. De in 1993 aangenomen grondwet vestigt Andorra als een soevereine parlementaire democratie die de co-prinsen als staatshoofden behoudt, maar het regeringshoofd de uitvoerende macht biedt. De twee co-prinsen regeren gelijkwaardig met beperkte bevoegdheden die geen veto over overheidshandelingen omvatten. Zij worden in Andorra vertegenwoordigd door een afgevaardigde.
De manier waarop de twee prinsen worden gekozen maakt Andorra tot een van de politiek meest afwijkende landen op aarde. Een van de co-prinsen is de president van Frankrijk. De andere co-prins is de huidige katholieke bisschop van de Spaanse stad La Seu d'Urgell. Omdat geen van beide prinsen in Andorra woont, is hun rol bijna volledig symbolisch.
Het belangrijkste wetgevende orgaan van Andorra is de eenkamerige Algemene Raad van de Valleien die 28 zetels telt. De helft van de parlementsleden (14) wordt verkozen via een stelsel van evenredige vertegenwoordiging, de andere helft volgens een districtenstelsel. Voor alle volksvertegenwoordigers geldt een termijn van vier jaar. De regering wordt gevormd door het regeringshoofd, die verkozen wordt door de Algemene Raad en de door hem aangestelde ministers. De defensie van het land valt onder de verantwoordelijkheid van Frankrijk en Spanje.
Andorra is geen lid van de Europese Unie.
Het volkslied is El Gran Carlemany, mon pare (Catalaans: De grote Karel de Grote, mijn vader)
Nationale feestdag: 8 september.

8 Regio's en departementen
Andorra is ingedeeld in 7 gemeenten of parochies:

- Andorra la Vella (hoofdstad)
- Canillo (grootste parochie)
- Encamp (voornaamste Frankrijkverbinding)
- Escaldes-Engordany (opgericht als afsplitsing van Andorra la Vella)
- La Massana (hoogstgelegen parochie)
- Ordino (noordelijkste parochie)
- Sant Julià de Lòria (zuidelijkste parochie)

9 Infrastructuur
Er zijn twee soorten wegen in Andorra: CG- en CS-wegen. C-wegen zijn wegen die onder de verantwoordelijkheid van de Catalaanse overheid vallen. De wegen zijn over algemeen breed en worden goed onderhouden. Verdwalen in Andorra is bijna niet mogelijk: er loopt slechts één hoofdweg van noord naar zuid. Andorra heeft geen spoorwegen. Daarentegen rijden er regelmatig bussen, die de meeste plaatsen aandoen.

10 Klimaat
Andorra heeft een gematigd (bergklimaat: koude winters, droge zomers). Het klimaat van Andorra komt grotendeels overeen met het gematigde klimaat van de buurlanden, maar vanwege zijn hogere ligging is er gemiddeld meer sneeuw in de winter en is het iets koeler in de zomer. De hoogste toppen van het land zijn in de zomer zelden met sneeuw bedekt.
Fauna: eekhoorn, everzwijn, fazant, gems, haas, hert, korhoen, marter, vos.

11 Rivieren en meren
In Encamp bevinden zich de grootste meren

12 Gebergten
Vanwege zijn ligging in de oostelijke Pyreneeën bestaat Andorra hoofdzakelijk uit ruwe bergen met een gemiddelde hoogte van 1996 m. De hoogste top is de Pic de Coma Pedrosa (gelegen in de westelijke

streek Coma Pedrosa in La Massana) met 2946 m. De bergen worden van elkaar gescheiden door drie smalle valleien in een vorm van een Y die samenkomen op het punt waar de rivier de Valira, de belangrijkste waterstroom van het land, de grens met Spanje oversteekt. Dit is met een hoogte van 840 m tevens het laagstgelegen punt van Andorra. La Massana bevat de vijf hoogste toppen van het land. De meest ongerepte natuur is te vinden in Grau Roig, in de parochie Encamp.

13 Nationale en regionale parken
De Madriu-Perafita-Clarorvallei is een vallei en het tweede grootste waterbassin in Andorra. Het gebied heeft een oppervlakte 4247 hectare, waarmee het ongeveer 9% van de totale oppervlakte van de ministaat Andorra beslaat. Het bergachtige gebied omvat vele ijzige landschappen, klippen en gletsjers. Daarnaast zijn er nederzettingen waar de inwoners nog steeds leven volgens een traditionele wooncultuur in de bergen. In 2004 werd de vallei toegevoegd aan de Werelderfgoedlijst. In 2006 werd het beschermde gebied nog verder uitgebreid.

14 Industrie en economie
Het toerisme vormt de pijler van Andorra's kleine economie. Jaarlijks wordt het land bezocht door naar schatting 9 miljoen toeristen, aangetrokken door de belastingvrije status van Andorra en door de vele recreatiemogelijkheden, zowel in de zomer als in de winter. Het bankwezen draagt, met zijn status van belastingparadijs, ook wezenlijk bij aan de economie.
De voornaamste exportproducten zijn sigaretten, sigaren, meubels, machines, transportmiddelen, papier.
Natuurlijke rijkdommen: waterkracht, mineraal water, hout, ijzererts, lood

15 Wijnbouw

16 Landbouw
De landbouwproductie is beperkt - slechts 2% van het land is bebouwbaar - en het meeste voedsel moet worden geïmporteerd. De belangrijkste veeteelt is het fokken van schapen.

17 Bosbouw
Flora: bergden, berk, jeneverbes, rododendron, roos, spar, zoethoutplant.

18 Godsdienst
Andorra is vrijwel geheel rooms-katholiek. Kleine minderheid: joden.

19 Onderwijs
Onderwijs verplicht tussen 6-16 jaar (kleuterschool, basisschool, voortgezet onderwijs).

20 Cultuur
De cultuur van Andorra is een mix van Spaanse, Franse en Catalaanse invloeden. Muziek speelt een grote rol in de cultuur van Andorra. Bij een bezoek aan Andorra kom je altijd wel een groepje muzikanten tegen. Iedereen zingt en danst, vaak in de ouderwetse klederdracht.

21 Eten en drinken
In de borda (oude berghuizen) vind je een typische keuken. Hier kan je de specialiteiten van het land proberen, zoals Trinxat of Tupi-kaas. Er worden ook veel gerechten gemaakt met wild zoals hazenpeper of everzwijnragout.. Trinxat is een gerecht op basis van kool, aardappelen en spek. Tupi-kaas is kaas gegist in een aarden kom met look en brandewijn. Truites de carreroles is een paddestoelenomelet. De Andorrese keuken lijkt veel op de Catalaanse keuken, maar je vindt er ook Franse en Italiaanse

invloeden.
De landwijn die ze in Andorra drinken uit, komt uit een fles met een dunne zijtuit, een porró.

22 Taal
De officiële taal van Andorra is Catalaans. Daarnaast wordt in Andorra Spaans, Frans en Portugees gesproken.

23 Geldeenheid
De facto is de euro het betaalmiddel (maar niet wettig) in Andorra. Andorra heeft geen nationale munteenheid.

24 Media
Andorra heeft 8 kranten: Bondia, Diari d'Andorra, Diaris Més, Món Diplomátic, Periòdic, República Virtual, RTVSA, Villaweb.
Televisie en radio: Radio i Television d'Andorra.

25 Belangrijkste monumenten en topics
De Madriu-Perafita-Clarorvallei is een vallei en het tweede grootste waterbassin in Andorra. Het gebied heeft een oppervlakte 4247 hectare, waarmee het ongeveer 9% van de totale oppervlakte van de ministaat Andorra beslaat. Het bergachtige gebied omvat vele ijzige landschappen, klippen en gletsjers. Daarnaast zijn er nederzettingen waar de inwoners nog steeds leven volgens een traditionele wooncultuur in de bergen. In 2004 werd de vallei toegevoegd aan de Werelderfgoedlijst. In 2006 werd het beschermde gebied nog verder uitgebreid.